

Hangulatok.

Hajnalodik. A felkelő nap bíbor sugarai jókedvűen játszadoznak a tenger fodros felületén, végig síklnak hajónk vakító fényes réz pántjain s körül csokolják az árbocra felhúzott, diadalmasan lobogó trikolorot.

Körülöttünk víz, haragos zöld víz mindenütt. . . Némóság. . . A távolból, napsugaraktól megvilágítva, közeledik egy halászbárka; aztán jön több egymás után; végre benépesül a tenger, tarka-vitorlás, karcsu-törzsű járművekkel. Mintha himes szárnyú pillangók lebegnének a víz tükrén, színes, piros barna, kék szárnyaikkal, keccesen hajlodozva, ide-oda imbolyogva.

A fedélzet kezd élénkülni. A legénység sűrű, forog. Készítik a jó öreg horgonyt a lebocsátásra. A kapitány kimért léptekkel jár fel és alá parancsnoki emelvényén; telefonon s szócsöven adja parancsait a gépésznek s a legényeknek.

Messze a ködös párás levegőből, épen a tenger színe felett, kezd előtűnni egy keskeny sáv, a part, Velence!

Az eddig halvány vonal színes lesz, — ki lehet venni már a tornyok körvonalait. Nemsokára élénk sárga, zöld meg lilaszinben ragyog minden épület. Kiválnak a kupolák, tornyok s az antik ábrázatu házak kormos falai.

Pár perc múlva ott állunk a lagunák sokszor megénekelt, régés multu városa előtt.

Jön a rév kalauz s bevezeti hajónkat a világ egyik legfantasztikusabb kikötőjébe.

Megcsördül a vastag lánc, s a horgony lassan ereszkedik a mélységbe. Erre sok-sok gondola jön líbegve a Dozse palota szomszédságából. Mindenik utast akar, ha nem is egészset, felet, vagy egy kis részt belőle. S csoda, hogy épen és egészben érkezünk meg szállodánk zöld mohás kapuja elé. Kinyitnak nekünk egy fejedelmi szobát, gobelinekkel, antik olaj festményekkel s masszív

butorokkal ékeset, — amelynek azonban a padozata kőkocka s az ágy felé, fehér fátyol ketrec van építve. Két olasz speciálítás!

Itt vagyunk tehát a vérszomjas dózsék városában. A némaság, komolyság csodás fészkeben. Itt nincs kocsizörgés, villanyos csengetés; világvárosi hangzavar, zsidongás. Csak néha, elvétve hallik a gondolierek elnyújtott „haó!“ kiáltása, a szűk sikátorok mélyéből.

Elég az ábrándozásból, menjünk séta csolnakázásra. A gondolás olaszt, nem kell sokat kérdezgetni, megmutat ő minden nevezetességet. Beszél neked mindenféle nyelven, jól, rosszul. Németül hibásan s az osztrákot, azt gyűlöli. Ha magyarral kerül, élteti Kossuthot s Garibaldit, — s szidja a közös ellenségét! (Garibaldi szobra ott áll a Giardino Publiciban, örök zölddel befuttatott, szikla talapzaton, ugyan ott van egyik olasz herceg gépészének fehér márvány szobra, ki urának életét mentette meg, egy északsarki expedíció alkalmával.)

*

Megnéztünk sok-sok muzeumot s még több templomot. Van azonban még egy, melyet nem láttunk. Az „Adria királynőjének“ diadémja, a csodaszép Márkus templom s mellette, — méltó szomszédja, — a csipkés dózsé palota, melynek koridorjáról a két vörös márvány oszlop közül, oly sok halálos ítéletet mondtak ki a vörös fővegü, rémes emlékü dózsék!

A sok, káprázatos látnivalóról beszámolni, nem elég erős az én tollam! Annyian írtak már arról, s hányszor megénekelték a poéták.

Mire végig nézzük a szent Márk templom színpompás mozaikjait, csillogó drágaságait, száz színű márványait, aztán a dózsé palota milliókat érő képtermeit, sötét kazamatáit, — bizony eltelik a délelőtt!

Dejeuner után, melyet a szállodánk francia termében költünk el, kimondjuk, hogy elég a sok káprázatos látni valóból; élvezünk valamit a szabad természetből, a csodás kék olasz égből, meg a végtelen tengerből is.

Jelszó: ki a Lidóra!

A Riva degli Schiavoniról minden tizenöt percben indul egy kis hajó a fürdőbe.

Lidó egykor igen népes fészek volt, a dózsék itt tartották meg a búcsúkat, Mária mennybemenetele napján. Most világhírű tengeri fürdőhely; telve a föld minden zugából idekerülő idegekkel. Itt lehet hűsölni rekkenő nyári napokon a tenger hullámaiban. Aztán kiülni a vendéglő terraszára, s hallgatni a zene-szót s a zenénél is szebben szóló, — magyar szót!

Hölgyek, urak, kedélyes asztaltársaságok tereferélnek, ami édes anyanyelvünkön. Szinte jön, hogy odakiáltsuk: „mi is magyarok vagyunk kérem, nézzenek ide“. — Na! ha nem is kiabálunk, de hangosabban beszélgetünk a szokottnál, gondolván, hátha észrevesznek!

Ily morfondírozások között, észre sem vesszük, hogy kezd esteledni. A tenger örökösen mozgó hullámai, aranyos fényben ragyognak. A nap közeledik a láthatár felé. Nagy kerek, vörös ábrázatát, híven tükrözi vissza a tenger; s átveszi tőle a bíbor színt, amely befolyja egész felületét. Mintha a hullámok is elsimulnának, a színes takaró alatt!

Hűs szellő kezd lengedezni. Előkerülnek a felöltők; mindenki pakol, igyekszik a hajó állomás felé. A kis vaperetto súlyedésig telik meg utasokkal. Közben beáll az apály is. Utunkban látunk csolnakokat; fentakadva homok zátonyokra; ezek helyén pár órával ezelőtt, vigan lehetett közlekedni.

A nap korongja félig már be merült a vízbe, maga körül olvasztott arany színére festve a fodrokat.

Jön az est tündére, s rá borítja palástját, a nemrég még színes világra. Beáll a sötét. . . A csillagok milliói ragyognak az égen; s a göncöl szekér rudjának kicsi kis lógos csillaga barátságosan pislog felém! A Márkus térről felénk hozza a szellő egy ábrándos olasz dal első akkordjait. Megkezdődött a tér-zene. Ki van világítva minden. . . A csodaszép templom fényárban uszó homlokzata — háttérben a sötét éggel, — maga is úgy tűnik fel, mint egy fenséges, nagy mozaik-kép. Mellette a dózse palota, mint egy óriási, antik csipke, adja meg az egész térnek, a fantasztikus, tündéri kinézetét. A közepén áll, félkörben, a fehér sipkás városi zenekar. Távolabb ember-emberhátán tolong, taszigálódik. Idegenek és benszülöttek vegyesen járnak-kelnek. Néha feltűnik a sok párizsi Bleriot kalapos hölgy között egy-egy egyszerű rojtos fekete kendős olasz leány vagy szép velencei asszony. Ez a fekete

kendő, velencei különlegesség. Ezt hordja a csítri kis lányka, s az öreg anyóka egyaránt.

Azt mondja a rege, hogy a büszke velencei nők, midőn már nem telt nekik szolgára, ők maguk mentek bevásárolni; s hogy ne lássák avatatlan szemek a piaci kosarat karjukon, felvetettek vállukra egy nagy fekete kendőt, mely eltakart mindent; a szégyenséget is. Később megszokták, divattá lett.

Imbolyogva járnak, — mint gályák a tengeren; — szemök csillog, akár a szent János bogár. Nagyon szeretik a zenét, a tengert, s Velencét. Szerelmök is ezekhez hasonló: andalító, mint a zene; mély és szeszélyes, mint a tenger; s büszke, regényes, mint Velence.

*

Ezóta már megkezdődtek a szerenádok; jó lesz ki gondolázní a Canale dela Giudeccaba! Gyülekeznek már az énekes bárkák. Mindenik egy kis színpad; lámpionokkal, girlandokkal felékesített miniatűr opera. Énekes nőekkel, énekesekkel s zenészekkel, kik gitárt pengetnek s citerát vernek. Körülöttük száz meg száz gondola küzd a jobb helyekért. S az egész tömeg ringatózik, hullámzik. Néha egy-egy énekes elindul tányérozni; mesés ügyességgel balanszírozza át magát egyik gondoláról a másikra, s hálásan köszöni meg a legcsekélyebb adományt is.

Távolabb egy hatalmas, villanyfényben uszó gőz-jacht terpszkedik, halvány zöld bordáival s hófehér födélzetével. Azt mondják, egy amerikai milliomos leányé; szerelmes lett egy velencei gondolásba; a gondolást elvette tőle a tenger s azóta mindig csak sír és sáppad, járja a mérhetetlen vizeket; legtöbb idejét itt tölti Velencében. Lehet, hegy mese az egész, — tudja Isten!

A ringatózó bárkák között, a szerenádok zenéje és éneke közepette; amíg a hold halványan világítja meg az „Adria királynőjét“, lelkem vissza varázsolja, Velencé egykori, bűvös, kegyetlen világhódító hatalmát. . .

Csolnakunk lágyan ringott a szelíd hullámokon, melyek gyöngéden adták át egymásnak, játszi himbálással; mintha elákar- tak volna ringatni édes álmodozásba. . .

Majd messziről felcsendült az ének; egy telivér olasz dal, ábrándos busongással; amelybe bele vegyül a tenger mormogása, a szellő suttogása, a szerelmes gondolierék sóhajtása. . .

Sul' mare lucica
L'astro d'argento
Placida e'l'onda
Prospero il vento
Venite al lagile
Berchetta mia
Oh Santa Lucia!
Oh Santa Lucia!

Belopta magát szívembe, — folyondárként ölelte át lelkemre. . .
S gondoltam haza, — az otthon lévő enyémre. . .

Szentkirályi Ákos.
